

Het bijbelse kernwoord roem/ roemen, (zich) beroemen

I. Oude Testament

Tekstgegevens OT

O..a. volgens W. Gesenius' *Hebr. und Aram. Handwörterbuch* en Trommius' concordantie. Het gaat hier over de religieuze betekenis van de Hebreeuwse zelfstandige naamwoorden voor roem: *tehilah* en *tip'arah* en de Hebreeuwse werkwoorden voor roemen: *halal* en *pa'ar II*.¹

Onder a, enz. zijn meestal de betekenissen van de zelfstandige naamwoorden *tehilah* en *tip'arah* (roem) en onder a.1, enz. de betekenissen van de werkwoorden *halal* en *pa'ar II* (roemen, prijzen, juichen) weergegeven.

a. *Roem in God (Gods wezen)*: O Heere, wie is als Gij onder de goden? Wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder? (Ex.15:11; Ps.104:1; Jes.6:3). De levende, de levende, die zal U loven gelijk ik heden doe (Jes. 38:19a). Majesteit en heerlijkheid (glorie) zijn voor Zijn Aangezicht, sterkte en sieraad (luister) in Gods heiligdom (Ps. 96:6). Uw roem is tot aan de einden der aarde (Ps. 48:11a). De lofzang is in stilheid tot U...(Ps. 65:2; vgl. Ps.66:2; 71:8; 100:4;106:12, 47; 119:17; 147:1; 148:14; 149:1); 1 Kron. 16:35; 2 Kron. 20:22; Neh.12:46. Een lofzang voor onze God (Ps. 40:4; Jes. 24:15; 15:3). God troont op de lofzangen Israëls (Ps. 22:4, 23, 26).

a.1. *Zijn Naam loven (Ps.113:1), Zijn Woord prijzen (Ps. 56:5), Zijn gerechtigheid vrolijk roemen (Ps.51:16). Roemen in de Naam van Zijn heiligheid (Ps.105:3v), Uw Naam prijzen in eeuwigheid en altoos (Neh.9:5;1Ps.45:2b). Zich roemen in de Heilige van Israël (Jes. 41:16b). Zich beroemen, dat hij Mij kent, dat Ik de Heere ben (Jer. 9:24a)., Geslacht aan geslacht mag dat doen..Van U zal mijn lof(gezang) zijn, U loof ik te aller tijd (Ps.22:26; 34:2).*

b. *God is Israëls roem*: De Heere is de heerlijkheid (sieraad) van hun (Israëls) sterkte (Ps. 89:18). Hij is de roem van al Zijn gunstgenoten (Israël, het volk dat nabij is (Ps.148:14).

b.1 *God is Israëls lof (Deut.10:21a); Gij zijt mijn lof (Jer.17:14). Mijn ziel zal zich beroemen in de Heere (Ps. 34:3); zie ook: Ps. 63:12; 64:11(alle oprechten van hart). Het ganse zaad van Israël zal zich beroemen in de Heere (1 Kron.16:10); vgl. Jes.45:25. In God roemen wij de ganse dag (Ps.44:9); Uw lof roemen (1 Kron.16:35). Des morgens (zal ik) Uw goedertierenheid vrolijk roemen (Ps. 59:17), roemen met vrolijk zingende lippen (Ps. 63:6).*

c. *Israël is Gods roem*. Gods roem wordt aan Israël meegedeeld (Jes.46:13). De Heere heeft Israël gemaakt tot lof en naam en heerlijkheid (sieraad) (Deut.26:19). De Heilige van Israël

¹ Enige literatuur: Ds. F. J. Pop, *Bijbelse woorden en hun geheim*; s' Gravenhage 1964; s.v. roem. W. Gesenius' *Hebr. und Aram. Handwörterbuch AT*; Leipzig 1915 s.v. *tehilah* en *tip'arah*/ *halal* en *pa'ar II*. Trommius' *Concordantie op Statenvertaling*, s.v. *roem/ roemen zich beroemen*. Robertson's *Word Pictures in Bible Works*.

heeft Zijn volk verheerlijkt (Jes.55:5; 60:9). God verheerlijkt Zich in Israël (Jes.44:23; 49:3; 60:21; 61:3).

c.1 Israël is Gods roem, een volk tot eer van Zijn naam, lof en luister; het is als een gordel aan God Zelf (Jer.13:11; 33:9); Israël verklaard tot Gods persoonlijk eigendom..tot lof en tot een naam en tot heerlijkheid (sieraad) (Deut.26:19); Israël tot een naam en tot een lof onder alle volken (Zef.3:19v). Jeruzalem gesteld tot een lof op aarde (Jes.62:7); uw muren heil en uw poorten lof (Jes.60:18). God verheerlijkt Zichzelf in Israël, Zijn volk (Jes. 26:15;.44:23; 49:3; 55:5; 60:7, 9, 13, 21; 61:3; Jer.30:19).

d. *Het mag wereldnieuws zijn. Zoals Gods Naam is, is Zijn roem tot aan de einden der aarde (Ps. 48:11). Israël is God tot een volk, tot een (vrolijke) naam, lof en heerlijkheid (sieraad) bij alle heidenen der aarde (Jer.13:11; 33:9). Israël mag het geluid van Gods roem laten horen onder de volken (Ps. 66:8), van generatie op generatie mag het van Gods roem vertellen (Ps. 79:13).*

d.1 Israël en de volken prijzen de Heere. O, Jeruzalem, roem de Heere (Ps.147:12). Alle heidenen zullen Hem (de Messiaanse koning) welgelukzalig roemen (Ps.72:17). Dat de vromen zich beroemen/ vrolijk zingen vanwege Gods reddend ingrijpen (Ps. 5: 12; 32: 11; 34:3; 106:47)

e. Ook *persoonlijk* geldt: Mijn mond is vervuld met Uw lof en luister, de hele dag (Ps.71:8)... Voor een benauwde geest is er het gewaad des lofs (Jes. 61:3)

- e.1 wie zal al Gods lof verkondigen? (Ps. 106:2);*
- *de Knecht des Heeren (Jes.42:10);*
 - *het Godsvolk Israël (Jes. 42:12; 43:21);*
 - *zij die de Heere vrezen (Ps.35:28: Uw lof de ganse dag);*
 - *zij wier God de lippen opent (Ps.51:17);*
 - *de schapen Uwer weide (Ps.79:13);*
 - *het volk dat geschapen wordt; dat zal Gods lof vertellen te Sion (Ps.102:22);*
 - *alle oprechten van hart (Ps.64:11)*
 - *mijn mond (Ps.9:15;145:21); wij zullen al Uw loffelijke daden vertellen aan het nageslacht (Ps.78:4); ik zal Uw lof nog groter maken (Ps.71:14);*
 - *het vermogen der heidenen (kemelen/schapen) zal in Sion de loffelijke daden des Heeren boodschappen (Jez.60:6)*

f. Enkele andere betekenissen van (zich) (be)roemen

- ❖ De meisjes prijzen de bruid gelukkig (Hoogl.6:9); kinderen de vlijtige huisvrouw (Spr. 31:28)
- ❖ Afgekeurd wordt ten zeerste: het roemen, zich beroemen
 - * op de afgoden (Ps. 97:7);
 - * in zijn wijsheid/ sterkte (Jer. 9:23);
 - * op eigen kracht (Richt. 7:2; 1 Sam. 2:3; 1 Kon. 20:11; Spr. 25:14. Vgl. Jes.10:15; Jer. 48:2; 49:25; 51:41.
 - * op zijn grote rijkdom (Ps. 49:7).
 - * op wat de goddeloze doet: de eigen roem der dwazen en der goddelozen (Ps. 7:4; 52:3; 94:4).het roemen in de

wens van zijn ziel (Ps.10:3).

Samenvatting

Uit de boven vermelde bijbelse tekstgegevens (OT) kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

1. Gods roem en eer gaat boven alles. Alle engelen zingen Gods lof. De schepping is een ‘theatrum Dei’ – een schouwspel Gods. Daarvan spreekt de Schrift op vele plaatsen. Vgl. Ps. 19:1-4; 103:20; 148:1-10; Openb. 5:11, 13. Maar het is vooral in het leven van de mens dat de verheerlijking van Gods Naam de hoogste prioriteit mag hebben. Gered worden van het eeuwig verderf is in de Bijbel zeker iets dat door ons mensen gezocht moet en kan worden. Maar de doelstelling van ons bestaan is uiteindelijk: de gloria Dei. Hem zij de heerlijkheid in eeuwigheid. God troont op de lofzangen Israëls.

Hoe groot en schitterend is Zijn eer
Door 't heil aan Hem bewezen!
Hoe is Zijn roem gerezen. (Ps.21:5a ber.)

2. Israël is met dat doel door God geschapen. God is Israëls roem. Het beroemt zich in Zijn heiligheid. Maar ook is Israël Gods roem. Dat wil zeggen, dat de Heere Zich verheerlijkt heeft en wil hebben in dit volk als Zijn eigendom. Prachtig is het beeld dat Jeremia gebruikt van Israël als de gordel om Gods lendenen. Israël is de heerlijke uitstraling van het eeuwige wezen van God.

3. Uiteindelijk gaat het erom, dat Israël met het geheim van zijn God gaat tot aan de einden der aarde en alle heidenen Gods lof vrolijk gaan bezingen.

4. Dat missionaire perspectief komt in geen enkel opzicht in mindering op de toe-eigening van Gods heil in persoonlijke zin. Voor een benauwde geest is er het lofgewaad waarin gejuicht wordt op ‘de God der blijdschap mijner verheuging’. Loof de Heere, de menigvuldige verlossing van mijn aangezicht en mijn God (Ps. 43:43v).

5. Gods lof, de loffelijke daden des Heren die gestalte kregen in de Knecht des Heeren mogen door allen die de Heere vrezen/ alle oprechten van hart van geslacht op geslacht worden verkondigd.

6. Dat houdt ook in, dat elk roemen op zichzelf, op eigen wijsheid, rijkdom, eer en kracht moet sneuvelen. De zonde van de zelfverheffing is de oerzonde van Gen.3:4 (Gij zult als God wezen). Alle roem is sindsdien volstrekt uitgesloten. Ook het dienen van alle afgoden is in flagrante strijd met de lofzang op de God van Israël. Er blijft (gelukkig) niets beters over dan ‘het gewaad des lofs voor een benauwde geest’.

II. Nieuwe Testament

Tekstgegevens NT

In het NT worden de Griekse woorden *kauchèma*, *-èsis* gebruikt voor roem en *kauchaomai/ katakauchaomai/ megalacheoo* voor roemen. Het valt op, dat deze woorden niet voorkomen in de evangeliën, maar wel in de brieven van Paulus, in Hebreeën en ook in de brief aan Jakobus. Wij rubriceren de teksten naar de volgende thema's:

Thema a. *Alle roem is uitgesloten*

Rom. 2:17, 23; 3:27; 4:2; 1 Kor. 1:29, 31; 5:6; 1 Kor. 9:16; 2 Kor. 3:21; 4:7; 10:17; Gal. 6:13,14; Ef. 2:9; Fil. 3:3; Jak. 2:13;
Het evangelie is kosteloos. 1 Kor.9:15; 2 Kor. 11:12.

Thema b : *God verheerlijkt zich in Israël*

Rom.11:18 (2x).

Thema c. *Gods lof gaat tot aan de einden der aarde via de apostolische prediking:*
Rom. 15:17; 2 Kor 10 :8, 13, 15v.

Thema d. *Paulus roemt op Gods genade in hem en in de gemeente (Gr. 'kauchèsis'):* 1 Kor.1:29-31; 5:6; 1 Kor. 15:31; 2 Kor.1:12; 7:4, 14; 8:24; 9:2, 4; 11:10, 17; Fil.2:16; 1 Thess.2:19.

Thema e. *De apostel roemt in zijn zwakheden en openbaringen*

Rom. 5:2,11; 2 Kor 11:30; 12:1, 5, 6, 9,11; Hebr. 3:6.

Roemen in verdrukkingen

Rom. 5:3; 2 Kor. 9:4; 11:16v,18, 30.

Thema f. *Verkeerde roem = roemen (pochen) op vlees, hoogmoed...*

2 Kor. 5:12; 2 Kor. 11:16,18; Jak.1:9; 3:5,14; 4:16.

Samenvatting

Als we bovenstaande gegevens overzien, mogen we tot de conclusie komen, dat Oud en Nieuw Testament in vele opzichten met elkaar overeenstemmen in de volgende thema's:

- a. Alle roem is uitgesloten; het evangelie is kosteloos. Legitiem roemt men alleen als men het doet door de Heere (Rom. 5:11). Die roemt, roeme in de Heere (2 Kor. 10:17; Fil. 3:3);
- b. God werkt via Israël naar de wereld toe (zie vooral Rom.9-11);
- c. Gods lof gaat tot aan de einden der aarde via de apostolische prediking. Zie hierover ook het kernwoord 'verheerlijken' (prijzen).;
- d. Paulus roemt Gods genade in hem en in de gemeente (Gr.kauchèsis);
- e. In het bijzonder het thema van het roemen in zwakheden en openbaringen krijgt bij Paulus een sterk accent.

Ook wordt er de nadruk op gelegd, dat mensen in verkeerde zaken kunnen roemen. Er is in de Bijbel sprake van een absoluut verbod op zelfverheffing. Zie Rom. 2:17vv; 3:27; 4:2. Bij de Heere komt men slechts in aanmerking, als men komt zoals men is. Dat kan het onderstaande verhaal ons wellicht duidelijk maken.

Een kunstschilder kreeg ooit eens een uitnodiging van een gemeenteraad om een schilderwerk van hen te maken. Allemaal deftige heren in keurige pakken. Maar – zo dacht de schilder bij zichzelf – daar moest toch eigenlijk ook een figuur op dat schilderij komen, die iedereen kent

en aan wie men kan zien, dat het hier gaat om de gemeenteraad van die bepaalde plaats. Wat deed hij? Hij nodigde een straatveger uit; een man met een wilde haardos en in een vuil werkpakje. Op het afgesproken moment kwam deze man in het atelier van de kunstschilder. Maar hij had zich eerst opgeknapt, zijn haren netjes gekamd, zijn zondagse pak aangetrokken. 'Nee,' zei toen de schilder, 'nee man, zo kan ik je niet

gebruiken. Je moet komen zoals je bent; gewoon in je werkpakje; als een onverzorgde man die de straat veegt.' Inderdaad, dat valt niet mee.